

SPRAWOZDANIE

z działalności Stowarzyszenia Przyjaciół Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego „Via Linguae” za rok 2022

1. Dane rejestrowe Stowarzyszenia „Via Linguae”.

- nazwa pełna: Stowarzyszenie Przyjaciół Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego „Via Linguae”
- nazwa skrócona: Stowarzyszenie „Via Linguae”
- KRS: 0000542722   REGON: 360805710
- NIP: 9542753226   adres: 40-007 Katowice, ul. Bankowa 14, pok. 513
- e-mail: biuro@vialinguae.pl   <http://vialinguae.pl>
- Stowarzyszenie „Via Linguae” nie prowadzi działalności gospodarczej i odpłatnej działalności pożytku publicznego.
- Stowarzyszenie zarejestrowano w Krajowym Rejestrze Sądowym dnia 17.02.2015 roku (data wpisu – 18.02.2015).

2. Członkowie władz wybieralnych.

Zarząd

Ewa Ficek – prezes Zarządu;
Ewelina Tyc – wiceprezes Zarządu;
Kinga Wąsińska – sekretarz Zarządu;
Barbara Mitrenga – skarbnik Zarządu;
Emilia Bańczyk – członek Zarządu;
Wioletta Wilczek – członek Zarządu;
Katarzyna Wyrwas – członek Zarządu.

Komisja Rewizyjna

Kornelia Rajca – przewodnicząca Komisji Rewizyjnej;
Anna Kroj – zastępca Komisji Rewizyjnej;
Anna Lasoń-Wołowiec – sekretarz Komisji Rewizyjnej.

- 3. Cele statutowe Stowarzyszenia „Via Linguae” (zgodnie z § 7 Statutu) są następujące:**
- a) działania na rzecz wzrostu świadomości językowej użytkowników polszczyzny;
  - b) upowszechnianie dobrych, tj. poprawnych, właściwych oraz kulturalnych, społecznych praktyk komunikacyjnych, głównie w organach administracji państwowej, instytucjach edukacyjnych i kulturalnych oraz w podmiotach gospodarczych zarówno sektora publicznego, jak i prywatnego;
  - c) propagowanie, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży na każdym etapie edukacji, przekonania, że język jest wartością;
  - d) popularyzacja wiedzy o języku polskim i działalność kulturalnojęzykowa;
  - e) promowanie i upowszechnianie najważniejszych osiągnięć Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego, zwanego dalej Instytutem;
  - f) wspieranie działań Instytutu w obszarze działań naukowo-dydaktycznych;
  - g) pomoc w zakresie zdobywania środków finansowych związanych z działalnością statutową Instytutu;
  - h) działania na rzecz ochrony praw obywatelskich, równych praw kobiet i mężczyzn oraz mniejszości, a także propagowania postaw obywatelskiej aktywności i odpowiedzialności;
  - i) działania służące pokonywaniu barier społecznych i językowych oraz wyrównywaniu szans grup słabszych lub zagrożonych społecznym wykluczeniem (m.in. osób z wadami wymowy, mniejszości, uchodźców, dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych patologią i ubóstwem lub terenów zaniedbanych gospodarczo, społecznie, kulturowo);
  - j) wspieranie i podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym, naukowym, kulturalnym, artystycznym oraz inicjatyw służących ochronie dóbr kultury i tradycji;
  - k) udzielanie wsparcia inicjatywom zgodnym z celami Stowarzyszenia.

W roku sprawozdawczym – 2022 – realizowano przede wszystkim cele statutowe wymienione wyżej w punktach od a) do e) oraz k).

4. Realizacja celów – działania Stowarzyszenia „Via Linguae” w roku 2022.

Stowarzyszenie Przyjaciół Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego „Via Linguae” jest organizacją powstałą w lutym 2015 roku, zrzeszającą 53 osoby (stan na 31.12.2022). W centrum podejmowanych przez Stowarzyszenie działań znajdują się: język polski rozumiany jako wartość i składnik polskiej kultury oraz wspieranie realizacji misji Instytutu Języka Polskiego im. Ireny Bajerowej Uniwersytetu Śląskiego (obecnie: Instytutu Językoznawstwa Uniwersytetu Śląskiego), który jako akademicka instytucja naukowo-dydaktyczna popiera i promuje wszelkie inicjatywy na rzecz poprawnej i sprawnej polszczyzny.

Działania członków Stowarzyszenia w okresie sprawozdawczym skupione były przede wszystkim na:

- 4.1. Organizowaniu (bądź współorganizowaniu) wykładów, warsztatów lub szkoleń:**
- 4.1.1. **23 lutego 2022 r.** odbyły się warsztaty online przygotowane z myślą o rozwijaniu umiejętności dydaktycznych pt. *Gra w klasie – czyli dlaczego warto gamifikować lekcje*. Swoją wiedzę z członkami Stowarzyszenia „Via Linguae” podzieliła się mgr Alicja Podstolec – nauczycielka języka polskiego w Salezjańskim Zespole Szkół Publicznych im. św. Dominika Savio w Zabrze, praktykująca nauczanie przez zachwyty, oraz wykładowczyni języka migowego. Uczestnicy tego wydarzenia mieli okazję zapoznać się z metodyką wprowadzania gier do edukacji, z użytecznymi narzędziami cyfrowymi oraz dobrymi praktykami kształcenia z użyciem gamifikacji, która może być z sukcesem wykorzystywana w szkolnictwie, zarówno podstawowym, średnim, jak i wyższym.
- 4.1.2. **29 marca 2022 r.** dr Ewa Biłas-Pleszak, prof. UŚ, dr Emilia Bańczyk i dr Kinga Wąsińska, członkinie „Via Linguae”, przeprowadziły szkolenie online dla pracowników Zakładu Ubezpieczeń Społecznych pt. *Przyjazny Urząd. Komunikacja profesjonalna i zrozumiała*. W warsztatach wzięło udział ponad 180 pracowników ZUS-u; miały one na celu popularyzację wiedzy o języku i zostały podzielone na cztery części. Pierwszą poświęcono kulturze języka, słuchacze wzięli udział w quizie językowym i otrzymali wskazówki nt. poprawności językowej, ale też grzeczności i skuteczności w komunikacji. Część druga dotyczyła bezpośrednio stylistyki tekstów urzędowych. Trzecia zaś miała za zadanie przybliżyć uczestnikom zagadnienie komunikacji konstruktywnej. W części ostatniej słuchacze zapoznali się z technikami autoprezentacyjnymi, w tym rolą mowy ciała w kształtowaniu wizerunku.
- 4.1.3. **8-10 czerwca 2022 r.** w Katowicach pod patronatem Stowarzyszenia „Via Linguae” odbyła się konferencja pt. *Dyskursy pamięci. Praktyki, nośniki, media*, w której wzięli udział badacze reprezentujący różne ośrodki naukowe z całej Polski. Warto dodać, że konferencja została zorganizowana przez przedstawicieli Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz Uniwersytetu Warszawskiego.
- 4.1.4. **5 grudnia 2022 r.** członkinie Stowarzyszenia „Via Linguae” czynnie uczestniczyły w 6. Śląskim Festiwalu Nauki. Językoznawczynie z Wydziału Humanistycznego (m.in. dr hab. Agnieszka Piela, prof. UŚ, dr hab. Barbara Mitrenga, prof. UŚ, dr Joanna Przyklenk, dr Ewa Biłas-Pleszak, prof. UŚ) wzięły udział w różnego rodzaju aktywnościach: przedstawiły wykłady, prowadziły stanowiska pokazowe oraz warsztaty o zróżnicowanej tematyce.
- 4.1.5. **22 grudnia 2022 r.** została podpisana umowa w sprawie partnerstwa w organizacji II Kongresu Historyków Języka, który odbędzie się 27–28 czerwca 2023 r. w

Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Pomysłodawcami i głównymi organizatorami tego wydarzenia są pracownicy Instytutu Językoznawstwa (dawniej skupieni w Instytucie Języka Polskiego im. Ireny Bajerowej)

- 4.2. Promocji języka polskiego i upowszechnianiu dobrych praktyk komunikacyjnych:**
- 4.2.1. **23 marca 2022 r.** dr Joanna Przyklenk, członkini Stowarzyszenia Przyjaciół Instytutu Języka Polskiego „Via Linguae”, dwukrotnie wygłosiła wykład dla uczniów I Liceum Ogólnokształcące im. Leona Kruczkowskiego w Tychach nt. *StaroGRÓD, StarGARD, BelGRAD a HORODyszcze... Tajemnice wspólnej przeszłości językowej*. Wykład odbył się w związku z VII Kruczkowskim Festiwałem Nauki.
- 4.2.2. **30 marca 2022 r.** dr hab. Katarzyna Wyrwas, prof. UŚ ponownie spotkała się z maturzystami z Salezjańskiego Zespołu Szkół Publicznych im. św. Dominika Savio w Zabrzcu. Językoznawczyni zaprezentowała wykład pt. *Rozwój znaczeniowy wyrazów*.
- 4.2.3. **6 kwietnia 2022 r.** członkini Zarządu „Via Linguae”, dr hab. Katarzyna Wyrwas, prof. UŚ wygłosiła prelekcję pt. *Polszczyzna w Zagłębiu Dąbrowskim* na zaproszenie zagłębiowskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego, którego jest członkinią. Wykład odbył się w Muzeum Miejskim Szttygarka w Dąbrowie Górniczej.
- 4.3. Wspieraniu działań kulturalnojęzykowych oraz inicjatyw promujących polszczyznę i jej poprawność:**
- 4.3.1. Stowarzyszenie „Via Linguae” ponownie włączyło się w działania podejmowane w Szkole Podstawowej nr 42 im. Ziemi Bytomskiej związane z obchodami Tygodnia Języka Ojczystego, a koordynowane przez mgra Dominika Koca, wicedyrektora placówki. Obchody miały miejsce od **14 do 18 marca 2022 r.** Uczniowie klas 3–8 przypomnieli sobie znaki przestankowe i powtórzyli zasady ich stosowania. Swoje umiejętności w tym zakresie utrwalili dzięki ćwiczeniom przygotowanym przez dr Ewę Ficek, prezes „Via Linguae”, oraz szkolnych polonistów. Nie zabrakło również – szczególnie w młodszych klasach – teleturniejów, zabaw i gier interaktywnych z wykorzystaniem różnych programów i platform edukacyjnych. Warto ponadto odnotować, że w dwóch klasach, oprócz zajęć związanych z interpunkcją, przeprowadzono również lekcje dotyczące miejsca polszczyzny wśród języków słowiańskich.
- 4.3.2. Stowarzyszenie „Via Linguae” wsparło projekt poświęcony językowym sposobom tworzenia żeńskich nazw zawodów, funkcji i stanowisk oraz postrzeganiu form feminitywnych przez społeczeństwo, realizowany do **czerwca 2022 r.** przez zespół studentek filologii polskiej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach pod naukową opieką dr Kingi Wąsińskiej, sekretarz

Stowarzyszenia. Efektem prac zespołu jest m.in. broszura informacyjna sfinansowana ze środków „Via Linguae”.

- 4.3.3. **28 i 29 listopada 2022 r.** w ramach współpracy ze Szkołą Podstawową im. Himalaistów Polskich nr 24 w Tychach odbyły się zajęcia pt. *Zabawy językowe, czyli fonetyka i ortografia z uśmiechem*, w których udział wzięli uczniowie wszystkich klas trzecich oraz klasy 2a. Przez tajniki wiedzy o języku przeprowadziła uczniów mgr Alicja Biolik, natomiast prezentację do ćwiczeń przygotowała dr Ewa Ficek, prezes Zarządu „Via Linguae”.

5. Strona internetowa Stowarzyszenia „Via Linguae”.

Stronę internetową Stowarzyszenia „Via Linguae” prowadzi członkini Zarządu – dr Wioletta Wilczek, wykonując związane z tym prace bezpłatnie. Na bieżąco zamieszczane były tu materiały (notki, fotografie itd.) odnoszące się do wydarzeń inicjowanych, realizowanych czy wspieranych przez nas w 2022 r. Podobne informacje publikowane były regularnie (przez dr hab. Katarzynę Wyrwas, prof. UŚ) na facebookowym fanpage’u Stowarzyszenia.

6. Działalność Zarządu Stowarzyszenia „Via Linguae”.

Praca Zarządu Stowarzyszenia w 2022 roku w znacznej mierze polegała na:

- 6.1. organizowaniu pracy Stowarzyszenia i przyjmowaniu określonych rozwiązań (por. np. prace zmierzające do wypracowania logo Stowarzyszenia, które zostało przygotowane przez dra hab. Jarosława Pacułę, prof. UŚ); Zarząd w okresie sprawozdawczym oficjalnie spotykał się 3 razy w przestrzeni online, odbywały się też liczne konsultacje nieformalne;
- 6.2. prowadzeniu bieżącej dokumentacji Stowarzyszenia: rejestru członków, ewidencji środków trwałych i rejestru składek członkowskich za rok 2022 oraz dokumentacji finansowej;
- 6.3. dbaniu o pozyskiwanie nowych członków Stowarzyszenia „Via Linguae” i aktywizację dotychczasowych;
- 6.4. podejmowaniu działań na rzecz regularnego opłacania składek;
- 6.5. prowadzeniu korespondencji e-mailowej z ramienia Stowarzyszenia „Via Linguae”, w tym informowaniu o działaniach organizacji w 2022 r.

Sprawozdanie przygotowała: Ewa Ficek (prezes Stowarzyszenia „Via Linguae”)

Ewa Ficek
prezes Zarządu

podpis

Ewelina Tyc
wiceprezes Zarządu

podpis

Kinga Wąsińska
sekretarz

podpis

Barbara Mitrenga
skarbnik

podpis

ul. Bankowa 14, pok. 513
40-007 Katowice

KRS: 0000542722; NIP: 9542753226

Stowarzyszenie Przyjaciół Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego
„VIA LINGUAE”

Emilia Bańczyk
członkini Zarządu

Emilia Bańczyk
podpis

Wioletta Wilczek
członkini Zarządu

Wioletta Wilczek
podpis

Katarzyna Wyrwas
członkini Zarządu

Katarzyna Wyrwas
podpis